Nr 433. **Kraków, Piątek 23 Września 1910.** **Rok XXIX.**

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy“ w Krakowie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków, ulica Jagiellońska L. 10. — Telefon Nr 41.

Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. Olszewskiego ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel Kretschmera, ul. Szewska.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników Ludwik Plohn, ul. Karola Ludwika L. 11 — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W Przemyślu Billet E. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — A. Oppelik. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymbedze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów

Sejm krajowy.

(Telefonem.)

Lwów, 23 września.

Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu namiestnik dr Bobrzyński po przemówieniu w języku ruskim oświadczył dalej po polsku:

Mowa namiestnika.

Największego wytężenia sił wymagała sprawa nadania koncesyj szynkarskich, stanowiąca wielki przewrót nietylko w stosunkach lokalnych, ale także w ogólnych stosunkach etycznych i ekonomicznych. Wobec doniosłości tej sprawy, zażądałem od pp. starostów opracowania i przedłożenia mi projektów rozdziału koncesyj, gdzie w powiecie jakim dostrzegłem mylne zapatrywania lub zboczenia od ogólnych zasad, tam zwróciłem na to uwagę i wskazałem kierunki, w których projekt należałoby przerobić. W tych granicach wybór między kompetentami, opierający się na zbadaniu ich kwalifikacyj osobistych i przydatności lokalu pozostał rzeczą pp. starostów, a decyzya ich nie przesądza zbadania sprawy i decyzyi namiestnictwa w każdym poszczególnym przypadku, w którym wniesiony będzie rekurs. Sprawa rozdawnictwa koncesyj postąpiła o tyle, że jeszcze w ciągu bieżącej sesyi sejmowej będę miał sposobność ogłosić jej rezultaty. Dziś mogę zaznaczyć, że całe rozdawnictwo koncesyj oznacza ogromne ograniczenie pijaństwa, które w niektórych okolicach kraju i w niektórych gminach rozpowszechniło się tak dalece, iż szynk przypadał nawet na 100 mieszkańców, licząc w to kobiety i dzieci. Od 1 stycznia 1911 w gminach wiejskich jeden szynk przypadać będzie z reguły na 800, w gminach miejskich na 500 mieszkańców. Gdziekolwiek gmina oświadczyła się przeciw szynkowi, tam go nie będzie, gdzie gmina oświadczyła się za mniejszą ilością szynków, niż na nią w stosunku do liczby mieszkańców przypadało, tam ilość szynków będzie mniejsza. Z fabryk i z miejsc odpustowych szynki będą usunięte, gdyż należało usunąć kierunek, że gdziekolwiek zbiera się ludność robotnicza lub pątnicy, tam należy odrazu przysunąć do nich jak najbliżej wyszynk trunków alkoholicznych. Poleciłem natomiast starostom, aby w miejscach tych popierali zakładanie gospod z podawaniem potraw, kawy i herbaty.

W wyborze z pośród ogromnej liczby kompetentów trzymają się pp. starostowie zasad wyłuszczonych niedawno w urzędowym komunikacie w dziennikach, a mianowicie liczyli się o ile można z opinią gmin a uwzględniali szynkarzy tych, którzy zawód bez zarzutu osobiście wykonywali i nie mieli kontrkandydatów, przez gminy poleconych, mających odpowiednie lokale i wymagane kwalifikacye. Górowała przy rozdawnictwie zasada ustawy, że koncesya wykonywana być musi osobiście a tylko z ważnych powodów przez zastępcę. Liczba koncesyj udzielonych osobom prawniczym i fizycznym z pozwoleniem wykonywania przez zastępcę, jest jednak w stosunku do ogólnej ilości koncesyj znikająco małą. Wyjątki dotyczą głównie w interesie produkcyi krajowych browarów a o ile szło o drobną sprzedaż gorzelnianą, dotyczą także hoteli, kasyna i t. p. Typem powszechnym szynku będzie jednak szynk wykonywany przez koncesyonaryusza osobiście i na własny rachunek.

Akcya zorganizowania szkół ludowych w tych wszystkich gminach, które ich dotychczas nie mają i do żadnego związku szkolnego nie należą, osiągnęła już rezultat bardzo pocieszający. Gmin tych obecnie jest tylko 169, między niemi wiele o zbyt małej liczbie ludności. Akcya budowy szkół, będąca w związku z nową organizacyą, postąpiła o tyle, że z funduszów 10 milionów przyznano 613 gminom zasiłki w kwocie 8,522.000, a z sumy tej asygnowano dotychczas kwotę 3,142.000 K. Ankiety, które się odbyły w Radzie szkolnej krajowej nad planem naukowym szkół ludowych, odniosły na razie ten rezultat, że 25 szkół przekształcono na 4-klasowe, a w 160 szkołach 1, 2 i 3-klasowych, głównie wiejskich, zaprowadzono plan nauki szkoły 4-kl., aby poziom wiedzy podnieść i młodzieży wiejskiej, garnącej się do szkół średnich lub wydziałowych, ułatwić przygotowanie do nich. Pracą nad planem naukowym szkół mniej lub więcej klasowych wiejskich lub miejskich zajmuje się Rada szkolna krajowa, ale rzecz ta w żądanym przez ankiety kierunku bez zmiany art. 3 ust. z r. 1867 o języku wykładowym przeprowadzić się nie da.

Z dziedziny szkół wyższych podzielić się mogę wiadomością, że rząd, idąc za żądaniem kraju i Sejmu, przystępuje do zakładania nowych szkół przemysłowych. Kilka takich szkół jest projektowanych; pertraktacye z gminami przeprowadzono i w niedługim czasie oczekiwać należy ich otwarcia. Tak samo podjętą jest akcya ku zakładaniu dwuklasowych szkół handlowych.

Energiczne zarządzenia administracyi sanitarnej pozwoliły dotąd zapobiedz zawleczeniu cholery, choć ona ze wszystkich stron do kraju naszego puka. Nie byliśmy tak szczęśliwi co do pryszczycy, bo ludność nie ma jeszcze należytego zrozumienia, jak zaraza ta grozi krajowi i zataja często chorobę, aby tylko nie zakazano odbycia targów. Władza administracyjna musi też wytężać siły dla skutecznego stłumienia zarazy.

Zapowiedziana przeze mnie akcya, mająca na celu podniesienie Krynicy, nie ustała ani na chwilę, choć nie może się pochwalić tempem tak szybkiem, jakby tego wyczekiwali kuracyusze, napływający w większej liczbie, niż nastarczyć można kąpieli.

W tych dniach otrzymałem kredyt na głębokie wiercenia, celem poszukiwania nowych źródeł wody; równocześnie wyjedzie komisya lekarsko-techniczna, aby przez odkrycie rurociągu z głównego źródła do łazienek przekonała się, czy uzasadnione jest przypuszczenie, że woda z głównego źródła bokiem uchodzi, czy przez poprawienie rurociągu wydatność jego się nie zwiększy, aby zaprojektowała wszystko, co tylko będzie możliwem. Budowa łazienek borowi nowych miała do walczenia z wielkiemi trudnościami; budowa rozpocznie się z wiosną. Regulacya Kryniczanki i pozostająca w związku kanalizacya postąpiły o tyle, że plany są zupełnie wygotowane, a na 7 października zwołaną jest krajowa komisya regulacyi rzek, aby plany przejrzeć i aprobować.

Sprawa użycia i rozdziału funduszu 1,428.933 przeznaczonego na poparcie chowu bydła z tytułu traktatów handlowych, została w ostatnich dniach w przeważnej części załatwioną. Minister rolnictwa po przeprowadzeniu dochodzenia, przewidzianego w § 4 ustęp 3 ustawy z 30 grudnia 1909 r., a w szczególności po porozumieniu się z Wydziałem krajowym, zadecydował użycie tej kwoty w następujący sposób: Na melioracyę łąk i pastwisk 450.000, na ubezpieczenie bydła 150.000, na popieranie mleczarstwa 180.000, na premiowanie i zakupno licencyonowanych buhai 120.000, na korzystne spożytkowanie bydła 128.933·50. Co do szczegółowego użycia powyższych kwot oczekuje ministerstwo rolnictwa wniosków, które mam przedłożyć w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Ministerstwo rolnictwa zastrzega sobie jeszcze zajęcie stanowiska co do tych szczegółowych wniosków, względnie wydanie z własnej inicyatywy potrzebnych zarządzeń; przyczem pozostanie zawsze w kontakcie z namiestnikiem i Wydziałem krajowym i zawezwie do współdziałania z każdą szczegółową akcyą właściwe czynniki.

Co do reszty 400.000, z pozostającej ogólnej na Galicyę przypadającej kwoty 1,428.933 kor. 50 hal„ zamierza ministerstwo rolnictwa użyć jej w r. 1910 w ten sposób, że z tej reszty udzielone będą pod najściślejszą kontrolą ministerstwa rolnictwa subwencye poszczególnym korporacyom rolniczym na następujące cele: 1) Na urządzanie wystaw bydła, 2) na premiowanie włościańskich gnojowni i budynków stajennych, 3) na ogólne popieranie gospodarstwa mlecznego, 4) na pouczające kursy, wykłady wędrowne, publikacye itd., 5) na popieranie uprawy paszy i hodowli roślin pastewnych, jakoteż na popieranie racyonalnych spółek nabywania nasion i środków pojenia i karmy.

Nie zrobiła takiego kroku naprzód sprawa sejmowej reformy wyborczej, która w przerwach między sesyami miała się przygotować. Zdania obu mniej więcej sobie równych części komisyi i subkomitetu zbyt są jeszcze rozbieżne. Chociaż też z największą uwagą śledziłem przebieg obrad w komisyi i subkomitecie, nie było mi dotąd możliwem do czynnego przystąpić w nich udziału, bo dyskusya a po części i uchwały nie stanęły na gruncie kompromisowym i nie w tych granicach, w obrębie których, w myśl deklaracyi rządu, sankcya dla projektu ustawy jest możliwą. Nie pozostaje mi nic innego, jak na tę chwilę czekać, a mogę zapewnić, że uważam za piękne zadanie z ramienia rządu współdziałać i przyczynić się do tego, co potrzebne jest do załatwienia tej sprawy.

Potrzeby spokoju, odczuwanej przez masy tak polskiej, jak ruskiej ludności, spokoju, niezbędnego dla kulturalnej i ekonomicznej pracy, nie zdołały głębiej zakłócić namiętne walki i spory partyj politycznych. Zakłóciły go w ostatnich czasach sporadyczne wprawdzie, ale nie mniej karygodne akty, które w niektórych pogranicznych powiatach były prostym bandytyzmem, przeszczepionym z zagranicy, w kilku zaś wypadkach posunęły do ekscesów przez szowinizm narodowy, któremu się zdaje, że do najwyższych dóbr można zdążać nie drogą płodnej, kulturalnej pracy, lecz drogą gwałtów. We wszystkich tych przypadkach władza policyjna wkroczyła i wkroczy zawsze, gdyby tego zaszła potrzeba, z wszelką energią. Wydane przezemnie w ostatnich dniach ograniczanie posiadania rewolwerów, browningów i innych tego rodzaju pistoletów, powinno jej to zadanie ułatwić. Gdzie groziło zaburzenie spokoju publicznego, tam władza polityczna nie wahała się czynić użytku z ustawy, zakazując demonstracyjnych pochodów lub zgromadzeń, ale czuwała nad tem, aby zakazy takie były ograniczone do istotnej chwilowej potrzeby, jestem bowiem przekonany, że każdy środek prohibicyjny tępi się łatwo, gdy się go stosuje ponad konieczną potrzebę. Występując w granicach ustawy przeciwko tym, którzy porządek publiczny pragną zakłócić, władza musi unikać tego, by czynności ich nie generalizowano, nie przenoszono na warstwę społeczną lub narodu, która od ich pochwalania w większości swej jest daleką, aby każdemu wybrykowi nie poddawano odrazu i bez należytej podstawy motywu narodowej walki, aby przed tą walką narodową uchronić ogół ludności, która jej nie pragnie i do niej porwać się nie da.

Mowę marszałka przyjęto oklaskami.

Porządek dzienny.

Po oświadczeniach pos. Lewickiego i pos. Stapińskiego zaznaczył marszałek, że z 46 przedłożeń Wydziału krajowego 8 cofa z porządku dziennego, ponieważ nie ma do nich jeszcze ruskich druków.

Przystąpiono do porządku dziennego. Sprawozdania Wydziału krajowego o czynnościach za czas od 1 lipca 1909 do końca czerwca 1910 r., odesłano do odnośnych komisyj.

Przy punkcie 1 w sprawie zmiany etatu urzędników krajowego biura kolejowego, referat odesłano do komisyi kolejowej, w porozumieniu z komisyą budżetową.

Następnie odesłano szereg sprawozdań Wydziału krajowego do odnośnych komisyj.

Przy punkcie 13 (sprawozdanie Wydziału kraj. o przedłożonem sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej) pos. Skwarko zażądał usunięcia tego punktu z porządku, ponieważ sprawozdania Rady szkolnej krajowej nie wygotowano w języku ruskim.

Marszałek oświadczył, że decyzya co do języka, w jakim mają być wygotowane sprawozdania Rady szkolnej krajowej, usuwa się z pod kompetencyi Wydziału krajowego. Regulamin mówi tylko o sprawozdaniach komisyj i Wydziału krajowego. Decyzyę w tej sprawie pozostawia jednak marszałek Izbie. Izba w głosowaniu odesłała sprawozdania w myśl wniosku referenta do komisyi szkolnej i przemysłowej.

Sekretarz poseł Urbański odczytał pismo sądu pow. we Lwowie o wydanie posłów Tymoteusza i Antoniego Starucha za przekroczenie z par. 411. Wniosek ten odesłano do komisyi prawniczej.

Wnioski i interpelacye.

Z kolei odczytano wnioski naglące pos. Lewickiego o uregulowaniu stosunków grunto-wo-czynszowych w jednej gminie, dalej pos. Brunickiego o zapomogę dla pogorzelców powiatu żydaczowskiego i pos. Starucha dla pogorzelców w Słobodzie Złotej. — Interpelacye wnieśli między innymi pos. Bis w sprawie nieprawnego objęcia urzędu wiceprezesa Rady powiatowej w Nisku przez p. Jędrzejowicza, ks. Stojałowski w sprawie regulacyi małej Wisły w powiecie bialskim, pos. Lewicki w sprawie nieprawnego odrzucenia przez Wydział krajowy rekursu Rusinów gminy Zamarstynów w sprawie odstąpienia przez gminę placu pod budowę gr.-kat. cerkwi.

Marszałek oświadczył, że rozprawę nad zgłoszonymi wnioskami nagłymi postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia, które się odbędzie w sobotę o godz. 10 przed południem.

Sprawa reformy wyborczej.

Lwów. Wczoraj wieczorem odbyło się blisko dwugodzinne posiedzenie komisyi parlamentarnej klubów polskich. Posiedzenie zagaił dr Głąbiński, poczem marszałek Badeni przedstawił program prac Sejmu. W dyskusyi zabrał głos pierwszy pos. Leo, jako prezes subkomitetu komisyi reformy wyborczej, i poruszył ostatnią uchwałę subkomitetu. Mowca domagał się w imieniu klubu lewicy, aby sprawę reformy wyborczej jak najrychlej załatwiono. Takie samo żądanie postawił pos. Stapiński imieniem klubu ludowców. Wywiązała się obszerna dyskusya na ten temat. Uchwalono zwołać dziś na godz. 12 w południe posiedzenie prezydyów klubów sejmowych, wyłącznie w sprawie reformy wyborczej.

Lwów. Subkomitet reformy wyborczej zwoła pos. Leo na posiedzenie w przyszłym tygodniu.

Lwów. Wydział stronnictwa prawicy narodowej uchwalił, że równocześnie z reformą ordynacyi wyborczej do Sejmu winna być przeprowadzona reforma gminna, w myśl ogłoszonych w roku 1909 zasad, przyjętych przez Wydział stronnictwa i walny zjazd Kółek ziemian. W dalszym ciągu rezolucya ta brzmi: Wydział stronnictwa prawicy narodowej wzywa członków stronnictwa, będących posłami, aby wdrożyli w tym kierunku odpowiednią akcyę na najbliższej (obecnej) sesyi Sejmu.

Komisye i kluby.

Lwów. Komisya budżetowa odbyła wczoraj po południu pierwsze posiedzenie, na którem rozdano referaty, a mianowicie pozostawiono każdemu posłowi ten sam referat, który miał w poprzedniej sesyi. Wybór generalnego referenta budżetu odroczono. Pos. Milewski, który był generalnym referentem budżetu poprzedniego, nie chce przyjąć obecnie tego referatu. Mówią, że nie zgadza się on z polityką finansową Wydziału krajowego. Ze strony konserwatystów wysuwają na generalnego referenta budżetu Abrahamowicza.

Lwów. Dziś o godz. 10 rano odbędzie się posiedzenie klubu ludowców i komisyi parlamentarnej prawicy. O godz. $3^1/_2$ po południu zbierze się komisya-matka celem zastanowienia się nad projektem co do wyborów uzupełniających członków poszczególnych komisyi. O godz. 4 po południu odbędą się posiedzenia: komisyi budżetowej, na którem pos. Głąbiński referować będzie zamknięcie rachunków i komisyi solnej. O godz. 5 po południu odbędzie się posiedzenie klubu lewicy, a o godz. 8 wieczór posiedzenie klubu prawicy. — W sobotę po południu o godz. 4 odbędzie się posiedzenie komisyi przemysłowej, a o godz. 5 zbierze się w głównej sali na naradę sejmowe Koło poselskie.

Porządek dzienny drugiego posiedzenia.

Lwów. Na porządku dziennym sobotniego posiedzenia Sejmu, które rozpocznie się o godz. 10 rano, jest 30 spraw: pierwsze czytania sprawozdań Wydziału krajowego, które wczoraj usunął marszałek z porządku dziennego, wybory uzupełniające do komisyj: bankowej w miejsce ś. p. Sękowskiego, budżetowej w miejsce Oleśnickiego, gospodarstwa krajowego w miejsce Lewickiego, górniczej w miejsce rektora Pawlewskiego, przemysłowej w miejsce ś. p. Sękowskiego, komisyi reform agrarnych w miejsce ś. p. Sękowskiego i Makucha, reformy wyborczej w miejsce Oleśnickiego i Battaglii, sanitarnej w miejsce Łazarskiego.

Dalej nastąpi sprawozdanie komisyi budżetowej o stanie fundacyi hr. Stanisława Skarbka, o wniosku Witosa i tow. w sprawie objęcia przez fundusz krajów kosztów leczenia ubogich w kraju i za granicą, tudzież kosztów wychowania nieletnich sierót i podrzutków, sprawozdanie komisyi gminnej w przedmiocie zaliczenia gminy Skała do rzędu miasteczek, w sprawie petycyi właścicieli realności w Brzuchowicach o utworzenie tam stacyi klimatycznej, sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie ustawy o utworzeniu z części gminy Krynica i obszaru dworskiego w Krynicy nowej gminy administracyjnej p. n. Krynica-Zdrój, sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku Stefczyka i tow. w sprawie akcyi, zmierzającej do założenia w kraju znaczniejszej ilości niższych zakładów i urządzeń nauki rolnictwa, w sprawie wniosku Schätzla o zmianę pewnego rozporządzenia namiestnictwa w duchu ustaw krajowych, sprawozdanie komisyi kolejowej o petycyi kilku gmin i o zmianę rozkładu jazdy na kolei Tarnów—Stróże—Orłów, sprawozdanie komisyi podatkowej o wniosku Kiweluka w sprawie zwolnienia mięsa, na wspólne uroczystości użyć się mającego, od opłaty podatku konsumcyjnego, wniosek komisyi prawniczej w sprawie wydzielenia szeregu gmin i obszarów dworskich z pewnych okręgów sądowych, a przydzielenia ich do innych okręgów i w sprawie utworzenia nowych sądów powiatowych.

Wnioski powyższe wygotowano w poprzedniej sesyi.

Lwów. Minister skarbu Biliński i minister dla Galicyi Dulęba przybędą do Lwowa w przyszłym tygodniu, celem wzięcia udziału w pracach Sejmu.

Budżet krajowy na r. 1911.

Wydział krajowy przedłożył na wczorajszem posiedzeniu Sejmu preliminarz budżetu krajowego na rok 1911.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w sumie 63,104.458 K, w porównaniu z r. 1910 wyżej o 4,841.402; zaś dochody własne w sumie 39,170.349 K, w porównaniu z r. 1910 wyżej o 13,670.216 K. Niepokryty niedobór wynosi zatem 23,925.109 K, wyższe dochody własne stanowi nowy dochód z opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa, obliczony na 13,250.000 K.

Przy zestawieniu tego budżetu okazało się, że dla sumy 4,935.562 K, braknie pokrycia przy zatrzymaniu dotychczasowej stopy dodatków krajowych 72 względnie 78 hal. i z zatrzymaniem tej samej wydatności 1 hal. w kwocie 260.000 K.

Wydział krajowy powołuje się na swe zeszłoroczne sprawozdanie, mianowicie, że świadom swej odpowiedzialności za przyszłość finansową kraju, nie może przedstawić Sejmowi wniosku o pokrycie normalnego administracyjnego niedoboru budżetowego pożyczką emisyjną. Ponieważ nie ma pewności, aby fundusz krajowy mógł otrzymać w przyszłym roku nowe źródło dochodu, gdyż Rada państwa nie przystąpiła dotąd nawet do rozpatrzenia projektu rządowego o podwyższeniu podatku od spirytusu na rzecz krajów, Wydział krajowy proponuje Sejmowi podwyższenie stopy dodatku krajowego o 10% od całej normy podatków realnych i osobistych t. j. z 72 hal. względnie 78 na 82, względnie 88 hal.

Wydział krajowy stwierdza, że to podwyższenie, wobec już nader wysokich w naszym kraju ogólnych ciężarów na cele autonomiczne, będzie dla ogółu opodatkowanych bardzo uciążliwem, ale sądzi, że ten środek, zmierzający do sprowadzenia równowagi w budżecie, jest mimo to jeszcze mniej niebezpieczny i mniej szkodliwy dla kraju, aniżeli pokrywanie normalnych niedoborów pożyczkami, co nietylko groziłoby przyszłości kraju, ale musiałoby z czasem pozbawić Sejm niezależności finansowej, a tem samem i politycznej.

Przyjmując za podstawę wydatności 1 hal. dodatku w wysokości 270.000 K o 10.000 K wyżej niż na rok 1910, otrzyma kraj przy podwyższeniu o 10 prc. dodatków, dochód 22,395.506 K. Gdy zaś niedobór wynosi 23,925.109 K, — przeto pozostaje mimo to niepokrytych 1,529.513 koron.

Wydział krajowy uzyskał jednakowoż wskutek korzystnego zamknięcia rachunków z roku 1909 o 1,620.429 K więcej, aniżeli wynosił budżetowy niedobór r. 1910. — Wydział krajowy proponuje tedy przeniesienie tej zwyżki na rachunek r. 1911, a wówczas pokryty zostanie powyższy niedobór w kwocie 1,529.513 K i pozostanie jeszcze przewyżka dochodów 90.916 K.

Wydział krajowy podaje przy tej sposobności do wiadomości Sejmu, że stan pożyczek, zaciągniętych w funduszu propinacyjnym na pokrycie niedoborów budżetowych w latach 1906—1910, wynosi 23,810.002 K. Kwotą tą wyczerpane zostały w zupełności fundusze, jakiemi mogła dysponować dyrekcya funduszu propinacyjnego. Kapitały, które jeszcze pozostają i są w przeważnej części ulokowane w papierach wartościowych, wystarczą ściśle na spłacenie długu funduszu propinacyjnego, wynoszącego z 1 stycznia 1911 r. 34,762.200 K, a umarzalnego w ciągu pięciu lat, licząc od powyższego dnia.

Preliminarz budżetu krajowego na rok 1911 przedstawia się w szczegółach następująco:

Wydatki:

Rub. I. Reprezentacya kraju 194.250 K (w porównaniu z r. 1910 więcej o 27.250 K).
Rub. II. Zarząd 2,399.427 K (+ o 160.194 K).
Rub. III. Sprawy zdrowotne 6,667.860 K (+ o 308.955 K).
Rub. IV. Dobroczynność 108.403 (— o 9992 K).
Rub. V. Oświata i sztuka 25,285.835 K (+ o 1,522.982 K głównie z powodu większych wydatków na szkoły ludowe).
Rub. VI. Pomniki historyczne 333.325 K (— o 29.011 K).
Rub. VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe 1,163.125 K (+ o 109.698 K).
Rub. VIII. Komunikacye 6,086.169 K (+ o 966.142 K).
Rub. IX. Budowy wodne i melioracye 8,962.344 K (— o 461.277 K).
Rub. X. Rolnictwo 3,030.497 K (+ o 83.236 K).
Rub. XI. Górnictwo 247.569 K (— o 1470 K).
Rub. XII. Przemysł i rękodzieła 1,861.677 K (+ o 140.829 K).
Rub. XIII. Długi krajowe 3,793.942 K (— o 84.944 K).
Rub. XIV. Opłaty konsumcyjne 2,428.000 K (+ o 2,395.000 K).
Rub. XV. Pensya emerytalna i dary z łaski 347.323 K (— o 1132 K).
Rub. XVI. Rozmaite 194.712 K (— o 285.058 K).
Ogółem wynoszą wydatki 63,104.458 K.

Dochody:

Rub. I. Reprezentacya kraju 50 K.
Rub. II. Zarząd 366.442 K (+ o 8534 K).
Rub. III. Sprawy zdrowotne 2,554.374 K (+ o 177.258 K).
Rub. IV. Dobroczynność —.
Rub. V. Oświata i sztuka 4,186.867 K (+ o 118.787 K).
Rub. VI. Pomniki historyczne 100.550 K.
Rub. VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe 447.308 K (+ o 15.227 K).
Rub. VIII. Komunikacya 833.942 K (+ o 170.102 K).
Rub. IX. Budowy wodne i melioracye 5,722.366 K (— o 305.334 K).
Rub. X. Rolnictwo 1,043.919 K (+ o 51.070 koron).
Rub. XI. Górnictwo 212.619 K (— o 10.631 koron).
Rub. XII. Przemysł i rękodzieła 577.744 K (+ o 32.150 K).
Rub. XIII. Długi krajowe 164.668 K (+ o 49.508 K).
Rub. XIV. Pensye emerytalne 50.000 K.
Rub. XV. Opłaty konsumcyjne 21,210.000 K (+ o 12,257.500 K).
Rub. XVI. Rozmaite 1,708.500 K.
Rub. XVII. Dodatki do podatków bezpośrednich 22,396.595 K (+ o 3,406.049 K).
Ogółem wynoszą dochody 61,574.945 K.

Sprawozdanie kończy się wnioskami, że na pokrycie niedoboru pobierany ma być dodatek do podatków:

a) gruntowego, domowo-czynszowego, domowo klasowego i 5 proc. podatku od domów wolnych po 82 hal.;

b) do podatków osobistych po 88 hal.

Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek pod a) po 77 hal., zaś pod b) po 83 hal.

Z Austro-Węgier.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Praga. Wczoraj zmarł tu prof. chemii na czeskim uniwersytecie dr Bogusław Rayman.

Praga. Wydział miejski odbył wczoraj posiedzenie, na którem rozdano dostawę rur dla wodociągu praskiego. Po dłuższej dyskusyi postanowiono dwie trzecie dostawy przyznać firmie francuskiej w Pontamuson, a jedną trzecią otrzymał kartel żelazny.

Wiedeń. Objęta przez pocztową Kasę oszczędności ostatnia pożyczka renty koronowej nominalnej wysokości 220 milionów koron, została w zupełności wysprzedaną.

Wiedeń. Cesarz podarował niemieckiemu ambasadorowi w Wiedniu Tschirschkyemu z okazyi odwiedzin cesarza Wilhelma plakietę sporządzoną z okazyi 80-lecia urodzin cesarza.

Budapeszt. Kilka dzienników przyniosło wiadomość o zamierzonych zaręczynach arcyks. Karola Franciszka Józefa, przyszłego następcy tronu, z córką cesarza Wilhelma ks. Wiktoryą Luizą. Wiadomość ta nie znajduje wiary w kołach informowanych.

Wspólna Rada ministrów.

Wiedeń. Wczoraj odbyła się pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych hr. Aehrenthala wspólna Rada ministeryalna, w której ze strony rządu austr. brał udział prez. gab. dr Bienerth i min. skarbu dr Biliński, ze strony rządu węg. hr. Khuen-Hedervary i min. skarbu Lukacs, dalej wspólni ministr. wojny Schönaich i skarbu Burian, oraz komendant marynarki admirał Montecuccoli.

Rada zajmowała się przedewszystkiem ułożeniem terminu tegorocznej sesyi delegacyjnej. — Uchwalono zwołać delegacye na 12 października. Dalsze obrady stanowiły konferencyę oryentacyjną co do wspólnego budżetu na rok 1911, jaki ma być przedłożony następnym delegacyom. W końcu Rada przyjęła do wiadomości kilka informacyj ministra wspólnego skarbu o bieżących sprawach administracyi Bośni i Hercegowiny.

Ku czci Kramarza.

Praga. Komitet wykonawczy partyi młodoczeskiej odbył wczoraj naradę, na której przyjęto z podziękowaniem do wiadomości sprawozdanie posłów Skardy i Pacaka o konferencyach ugodowych. Z okazyi 50 urodzin Kramarza postanowiono utworzyć fundusz na założenie zakładu dla politycznego kształcenia. Postanowiono dalej wydać popularną broszurę o Kramarzu i rozdać w znacznym nakładzie zbiór jego pism i mów oraz biografię wśród młodzieży i urządzić w całym kraju zgromadzenia na cześć Kramarza.

Po pobycie Wilhelma II w Wiedniu.

Budapeszt. Dzienniki węgierskie są bardzo niezadowolone z przebiegu pobytu cesarza Wilhelma w Wiedniu, ponieważ zlekceważono przy tej sposobności Węgrów. Dzienniki podnoszą, że na przyjęciu u następcy tronu arcyks. Franciszka Ferdynanda nie było ani jednego Węgra, nie zaproszono na nie nawet węgierskiego prezydenta ministrów hr. Khuena.

Cholera.

Pierwszy wypadek w Warszawie.

Pisma warszawskie donoszą: W niedzielę dnia 18 b. m. w domu nr. 13 przy ulicy Szerokiej na Pradze zachorował z objawami wielce podejrzanymi czeladnik krawiecki, Antoni Romejko, lat 25.— Chorego odwieziono karetką specyalną do szpitala zapasowego na Woli i umieszczono w baraku, przygotowanym na wypadek zasłabnięć cholerycznych. Jednocześnie z mieszkania, w którym wydarzył się ów wypadek, usunięto wszystkich lokatorów, izbę poddano dezynfekcyi, pościel i bieliznę zabrano do kamery dezynfekcyjnej, a słomę spalono. Dokonana we środę analiza wydzielin chorego stwierdziła ostatecznie wypadek cholery azyatyckiej. Na szczęście chory, wskutek silnego organizmu, jest na drodze do zupełnego wyzdrowienia i nie grozi mu już żadne niebezpieczeństwo. Dotychczas z osób izolowanych z otoczenia Romejki, nikt nie zachorował i jest wszelka nadzieja, że wypadek ten będzie odosobniony i zaraza się nie rozszerzy. Prawdopodobnie jednak miasto będzie ogłoszone urzędownie w stanie zagrożonym przez cholerę, jak to uczyniono przed dwoma laty po pierwszym wypadku stwierdzenia zarazy, co w pewnym stopniu pociąga obostrzenia kontroli osób przejezdnych.

(Telegr. „N. Reformy".)

Budapeszt. Zachorował tu wczoraj pewien robotnik na cholerę.

Budapeszt. Wczoraj przed południem przywieziono do szpitala epidemicznego robotnika, który zasłabł wśród objawów cholery. — W Białogrodzie Królewskim zmarła wczoraj 1 osoba na cholerę, a brat i matka jej zachorowały.

Budapeszt. Jak donoszą z Racz-Almas, zachorowała tam wczoraj kobieta na cholerę.

Mohacz. Wczoraj zaszedł jeden świeży wypadek zasłabnięcia na cholerę i dwa wypadki śmierci. Dotąd zachorowało na cholerę w Mohaczu 36 osób, zmarło 18, a jedna opuściła szpital wyleczona.

Mohacz. Wczoraj zaszło tu kilka nowych wypadków cholery, która szerzy się gwałtownie tu i w okolicy. Dotąd zaszło tu 18 wypadków śmierci na cholerę i kilkadziesiąt zasłabnięć. Władze skarżą się, że ludność nie tylko nie popiera ich usiłowań, ale je utrudnia i udaremnia. Lekarze otrzymują listy z pogróżkami i zarzutami, że zarażają ludzi. W wielu wypadkach nie donosi się nawet władzom o podejrzanych zasłabnięciach. Inteligencya utworzyła specyalny komitet, celem czuwania nad zarządzeniami władz sanitarnych. Z polecenia władz rozwożą wodę filtrowaną do tych domów, w których niema studzien. Księża z ambon pouczają ludność o cholerze i wzywają do przestrzegania zarządzeń władz sanitarnych.

Rzym. W Apulii stwierdzono w ostatnich 24 godzinach 16 świeżych zasłabnięć na cholerę i 4 wypadki śmierci.

Konstantynopol. — Na przedmieściu Hasköj stwierdzono trzy świeże wypadki cholery, z tego dwa śmiertelne. Wczoraj zachorowało w Trapezuncie na cholerę 20 osób.

Konstantynopol. W Skutari zaszedł nowy wypadek cholery. W Trapezuncie od 20 b. m. 17 osób zmarło na cholerę.

Telegramy

z dnia 23 września.

Paryż. „Temps" donosi z Konstantynopola: Tutejszy ambasador Stanów Zjednoczonych Straus, który jest żydem, miał jechać do Rosyi. Rząd rosyjski oświadczył jednak, że nie będzie się wobec niego inaczej zachowywał, jak wobec innych żydów. Władze rosyjskie oświadczyły ambasadorowi, aby postarał się o paszport i o pozwolenie pobytu w tych miejscowościach Rosyi, w których pobyt żydom jest niedozwolony. Straus odstąpił wobec tego od swego zamiaru i zawiadomił o tem rząd w Waszyngtonie, który zwrócił się w tej sprawie z notą do rządu petersburskiego.

Petersburg. „Now. Wremia" donosi, że minister oświaty Schwarc wkrótce ustąpi, a jego następcą ma być kurator petersburskiego okręgu naukowego hr. Musil-Puszkin.

Konstantynopol. Dziennik socyalistyczny „Istirak" został na zażalenie ambasadora rosyjskiego zawieszony za artykuł obrażający cara. Odpowiedzialny redaktor będzie postawiony przed sąd wojenny.

Zjazd socyalistów niemieckich.

Magdeburg. Kongres socyalistyczny obradował wczoraj nad czynnością parlamentarną. — Ref. Noske oświadczył, że hasłem wyborczem dla najbliższych wyborów będzie drożyzna środków żywności i sprawa słów cesarza o posłannictwie z łaski bożej. Wobec osobistych absolutystycznych rządów **socyaliści postawią żądanie republiki.** (Huczne oklaski). Prawie wszyscy mowcy żalili się na małe powodzenie bojkotu wódki. Zarząd partyi proponuje ostrą rezolucyę przeciw drożyźnie mięsa.

Wielki lokaut w Niemczech.

Berlin. Związek niemieckich przemysłowców metalurgicznych postanowił wczoraj z dniem 18 października lokautować 60 proc. robotników, a więc około 420.000 robotników, celem uniemożliwienia poparcia strajkujących robotników portowych przez robotników metalowych.

Anarchiści w Portugalii.

Lizbona. Aresztowano tu ślusarza, w którego pomieszkaniu znaleziono materyał na 160 bomb. Również aresztowano pewnego robotnika, który sporządzał maszynę piekielną.

Delcasse ambasadorem w Turcyi?

Konstantynopol. „Jeune Turque" podaje pogłoskę, że w miejsce dotychczasowego ambasadora francuskiego Bonparda przyjdzie Delcassé.

Pożyczka turecka.

Berlin. „Local-Anzg." donosi z Konstantynopola: Z powodu niepowodzenia przy rokowaniach o pożyczkę, wielki wezyr Hakki pasza ma ustąpić; jako jego następcę wymieniają Saida paszę.

Katastrofa kolejowa.

Londyn. O katastrofie kolejowej w stanie Indiana na linii Wabasch-Valley donoszą: Zginęło 42 osób a przeszło 100 jest rannych. Był to pociąg specyalny z wycieczkowcami, idący do Kingland na wystawę. Pociąg ten zderzył się z drugim pociągiem, a skutki zderzenia były straszne. Pociąg był formalnie nabity ludźmi, którzy stali nawet na platformach. Zderzenie było ogromnie gwałtowne, o czem świadczy liczba ofiar. Stan ciężko rannych jest nader poważny, wielu z nich prawdopodobnie umrze. Wobec śmierci palaczy i konduktorów przyczyny katastrofy stwierdzić nie można.

Kronika.

Kraków, piątek 23 września.

Kalendarzyk kościelny: Lina p. m. i Tekli panny.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 5 min. 29, zachód o godz. 5 m. 36, długość dnia godzin 12 min. 07.

Prognoza stacyi meteorologicznej w Wiedniu: Przeważnie pochmurno, mierne wiatry, temperatura wyższa, powietrze niestałe.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Tajfun".

Teatr ludowy (przy ul. Rajskiej): „Chcę sobie pohulać".

W „Związku Akademickim" zebranie członków o g. 6 wieczorem.

Teatr miejski we Lwowie: „W sieci".

Z akademii handlowej w Krakowie. Egzamina prywatne z buchalteryi, korespondencyi handlowej, rahunków kupieckich itd. odbędą się w terminie jesiennym w tutejszej akademii handlowej w dniu 30 września 1910. Należycie ostemplowane i udokumentowane podania należy wnieść do dyrekcyi akademii handlowej w Krakowie najpóźniej do d. 27 września b. r. Wpisy na kurs wieczorny dla pań i panów, obejmujący naukę buchalteryi towarowej i bankowej, korespondencyi, rachunków kupieckich, prawa handlowego i wekslowego, stenografii oraz towaroznawstwa odbywać się będą aż do dnia 30 września b. r. Początek wykładów d. 1 października. Bliższych szczegółów udziela na żądanie dyrekcya.

Związek ekonomiczny urzędników, profesorów i nauczycieli w Krakowie zawiadamia swych członków, że przedłużył termin do wydawania asygnat na ziemniaki do dnia 1 października. Ziemniaki pierwszorzędnej jakości zakupować mogą członkowie w oznaczonym wyżej terminie (po 4 K 20 h za 100 klg. z dostawą do piwnicy) w kancelaryi Związku w godzinach od 6 do 8 wieczorem. — Oprócz ziemniaków zamawiać można w kancelaryi Związku jabłka zimowe również w doborowym gatunku.

Z Eleuteryi. Na Prądniku Białym w budynku szkolnym odbędzie się w niedzielę, 25 b. m., wykład popularny dla dorosłych i dzieci o drożyźnie i alkoholiźmie. Początek o godz. pół do 4 po południu. Wstęp bezpłatny.

Wycieczkę na Prądnik Biały organizuje Eleuterya w niedzielę, 25 b. m. Przewodnik objaśni plany nowego dworca towarowego i zestawczego, oraz da krótki opis geograficzno-historyczny tej okolicy. Punkt zborny przy rogatce wrocławskiej. Odmarsz o godz. pół do 3 po południu, powrót na godz. 6 wieczorem. Udział członków i gości pożądany.

Wiadomości osobiste. Dyrektor kolei państw. p. Włodzimierz Zborowski powrócił z urlopu i objął urzędowanie.

Z sali sądowej. Przed trybunałem sądu przysięgłych odbyć się miały dziś dwie rozprawy o zgwałcenie. Z uwagi, że w bieżącej kadencyi prezydyum sądu przeważnie powyznaczało po 2 rozprawy na jeden dzień, obrońcy w procesie dzisiejszym, pp. dr Gleitzman i Heski sprzeciwili się wnioskowi przewodniczącego, aby obie sprawy sądzone były przez jednę ławę przysięgłych. Przewodniczący radca N. Jasiewicz zarządził wobec tego dla każdej ze spraw osobne losowanie sędziów przysięgłych.

W rozprawie pierwszej, która się skończyła o g. 12, oskarżony 20-letni parobek wiejski Jan Leśniak, skazany został za zbrodnię gwałtu publicznego na 3 miesiące więzienia.

Zaginiony małżonek. Selig Wrazilek, 42-letni kotlarz, zamieszkały w Podgórzu przy ulicy św. Floryana l. 7, zatrudniony u p. Landesberga przy ulicy Kalwaryjskiej l. 12 w Podgórzu, wyszedłszy z warsztatu dnia 19 b. m. po ukończeniu pracy, nie wrócił więcej do domu. Małżonka doniosła policyi o zaginionym mężu, prosząc o pomoc w wyszukaniu go.

Pogrzeb Kainza. Z Wiednia telefonują: Wczoraj po południu odbył się pogrzeb artysty Burgteatru Kainza, przy nadzwyczaj licznym udziale publiczności. Mowy żałobne wygłosili dyrektor Burgteatru Berger, reżyser Thinig i inni.

Fałszerstwo dokumentów szlacheckich. — Z Budapesztu telegrafują: Zastępca archiwaryusza w archiwum krajowem Bela Petko został usunięty z urzędu. Wdrożono przeciw niemu dochodzenia o udział w fałszerstwach, popełnianych przez praskiego podrabiacza dokumentów szlacheckich.

Gwałtowna burza. Z Rjeki telegrafują: Wczoraj szalała tu gwałtowna burza, która spowodowała liczne wypadki. — Żaglowiec z ładunkiem drzewa przewrócił się i zatonął, a załoga z trudnością tylko zdołała się wyratować.

Banicya pism niemieckich w Rosyi. Oprócz banicyi „Berl. Tgbltt" w Rosyi, o czem niedawno donosiliśmy, obecnie także „Frankf. Ztg" utraciła debit w państwie rosyjskiem.

Kongres ginekologów. Z Petersburga telegrafują: Otwarto tu V. międzynarodowy kongres ginekologów.

Odznaczenie. „Wiener Ztg" ogłasza: Cesarz nadał zwyczajnemu profesorowi geografii na uniwersytecie we Lwowie, dr. Antoniemu Rehmanowi, z okazyi przejścia w stały stan spoczynku, order żelaznej korony III klasy.

Mianowania. „Wiener Ztg" ogłasza: Cesarz zamianował w przemyskiej gr. kat. kapitule katedralnej kustosza katedralnego, Mirona Podolińskiego, archidyakonem.

Zmarli.

Kasandra Jarzębecka, żona kierownika spółki kredyt. Tow. wzaj. ubezp., umarła w Krakowie, przeżywszy lat 65.

Róża z Birtusów Nowotnowa, obywatelka ziemska, umarła w Chojniku, przeżywszy lat 65.

Wczoraj zmarł nagle w Zakopanem profesor uniwersytetu Jagiellońskiego, b. rektor, dr Feliks Kreuz, na udar sercowy. Zwłoki będą przewiezione do Krakowa.

Samobójstwo pana profesora.

Humoreska.

(Ciąg dalszy.)

Pałąckiemu wracała zwolna przytomność umysłu. Zapomniał wprawdzie kunsztownych frazesów, ale natomiast powiedział dość śmiało:

— Mając zapewnioną przyszłość, ośmielam się prosić pana rejenta o rękę panny Reny. Oddawna ją kocham, zdaje mi się, że ona również jest mi życzliwa, zatem sądzę..

I miał już puścić wodze swym krasnomówczym zdolnościom, gdy przerwał mu głośny, jowialny śmiech Barcickiego. Zbity z tropu i nie tyle jeszcze zmartwiony, co przerażony, profesor urwał w środku zdania, a rejent śmiał się dalej, wcale nieelegancko trzymając się za brzuch, wreszcie zapanowawszy trochę nad impertynencką wesołością, zaczął mówić:

— Ależ kochany panie, to paradne! Ładnie się pan wybrał! Rena umrze ze śmiechu — to kapitalne! To pan sobie wyobraża, że miłość kobiety można pozyskać opowiadaniem jej jakichś nudziarstw o Horacym i Eschylesie! Ha ha, ha!

Pierwszą myślą pana Antoniego było poprawić Eschylesa na Eschylosa. Pomyślał jednak nie bez słuszności, że rejentowi jest to absolutnie wszystko jedno i odezwał się z godnością:

— Sądzę, że nie zasłużyłem na podobne traktowanie. Jestem człowiekiem poważnym...

— Otóż to właśnie — rzucił Barcicki między jednym wybuchem śmiechu a drugim.

— Jakto?

— Ależ Rena umyślnie wyciągała pana na gadanie o tych tam... starożytnych bzdurach i wybornie się przytem bawiła. Ale co dobre na raz lub dwa, toby na całe życie było nie do wytrzymania. Panby mi na śmierć zanudził dziecko. Zresztą — i to mnie właśnie tak rozśmieszyło — Rena jest od wczoraj po słowie z sekretarzem Tasiemskim. Całe miasto o tem mówi i pan jeden w swojem filologicznem odosobnieniu może tego nie wiedzieć. To paradne! Ależ się radca uśmieje, jak mu opowiem dzisiaj przy bombce!

Gdyby nieszczęśliwy profesor słyszał był ostatnie zdanie, byłby pewnie prosił o dyskrecyę. Ale biedaczysko, usłyszawszy bluźniercze słowa rejenta o filologii, zapałał świętem oburzeniem i naładowany impertynencyami, jak butelka lejdejska elektrycznością, czekał tylko, żeby Barcicki dopuścił go do głosu.

Nagle przypomniał sobie godzinę greki w czwartej b i zapominając już o wszystkiem, wybiegł z kancelaryi, złapał pierwszy z brzegu kapelusz i jak szalony popędził do gimnazyum.

W budynku szkolnym panował już spokój. Było pięć minut po dzwonku. Tylko w czwartej b było gwarno. Uczniowie zastanawiali się nad niebywałym wypadkiem, tłomacząc na różne sposoby nieobecność bardzo punktualnego co do początku godziny profesora.

— Nie, to coś nadzwyczajnego — mówił elegancki chłopak z kołnierzykiem wyżej uszu — Pałąk musi być chory, i to ciężko.

(C. d. n.)

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Zamknięcie giełdy.

Wiedeń, 22 września. Zamknięcie giełdy o g. 3 m. 10. (Waluta koronowa.)

Akcye: Austr. Zakł. kred. 663 50, węg. Zakł. kred. 853 75, Anglobanku 316 50, Unionbanku 617 75, Länderbanku 523 —, Bankverein 550 75, Bodencredit 13 20, Galic. Banku hipotecz. 688 —, Kolei państwow. 762 25, kolei połudn. 118 25, 4% poż. m. Krakowa 93 —, kolei północnej 53 80, kolei Czerniow. — —, Alpiny 767 50, Rima Muranyi 698 75, Prag. Tow. żelazn. 28 30, Fabryki broni 747 —, Akcye tureckie tyt. 370 50, Gal. akc. Tow. kop. n. 876 —, Obl. węg. indemniz. 92 —, Renta majowa 93 40, Austr. renta koron. 93 40, Węgier. renta koron. 91 80, 56-letnie Listy Tow. kred. ziemsk. 93 —, 4% Listy Banku hip. 93 85, 4¼% Listy Banku hip. 99 10, 5% Listy Banku hip. 110 50, 4% Listy Banku kraj. 94 15, 4½% Listy Banku kraj. 100 —, 4% Gal. Obl. propin. 93 —, 4% Gal. pożyczki kraj. 1893 93 50, 4% Pożyczki m. Lwowa 93 —, Losy tureckie 255 50, Marki 117 53, Ruble 254 75, Rosyj. pożyczka 103 75.
Usposobienie: Silne.